וְאִיבָּא לְמֵימַר – ועוד שבשור שנגח את הפרה אפשר לומר שכּוּלָּהּ לְמַר – למזיק שפטור, וְאִיבָּא לְמֵימַר – ואפשר לומר שכּוּלָּהּ לְמַר – לניזק, ואף שהחלוקה אינה יכולה להיות אמת אָמַר סוּמְכוֹס מָמוֹן הַמּוּטָּל בְּסָפֵק חוֹלְקִין בְּלֹא שְׁבוּעָה, ואם כן הָכָא – כאן במציאת טלית, דְּלֵיבָּא דְּרָבָּה דְּמָמוֹנָא – שאם נחלוק בלא שבועה אין זה ודאי שיש חסרון ממון לאחד הצדדים, ועוד דְּאִיבָּא לְמֵימַר דְּתַרְוַיְיהוּ הֵיא – שאפשר לומר שבאמת היא שייכת לשניהם כגון שהם הגבידו את הטלית ביחד, לֹא כָּל שֶׁכֵּן שיחלקו בלי שבועה. מתרצת הגמרא: אֲפִילּוּ תֵּימָא – גם אם תאמר שהמשנה כסוּמְכוֹס, אין סתירה מדבריו, כיון שִׁשְׁבוּעָה זוֹ תקנה מִדְּרַבָּנָן הִיא, כִּדְרַבִּי יוֹחָנָן, דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שְׁבוּעָה זוֹ תַּקָּנַת חֲכָמִים הִיא, כדי שֶׁלֹּא יְהֵא כָּל אֶחָד וְאֶחָד [–ואוחז] בְּטַלִּיתוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ, [ואוחז] וְאוֹמֵר שֶׁלִּי הוּא.

במשנה לקמן (לז.) נחלקו חכמים ורבי יוסי בשנים שהפקידו בספם אצל אחר, זה הפקיד מנה וזה הפקיד מאתים, וכשבאו ליטול את פקדונם, כל אחד טוען שהמאתים שלו. דעת חכמים שנותן לכל אחד מנה והמנה השלישי יהא מונח בידו עד שיבא אליהו. ורבי יוסי סובר שכיון שבאופן זה הרמאי לא מפסיד כלום, הכל יהא מונח עד שיבא אליהו. הגמרא מבררת האם משנתינו מתיישבת עם שיטת רבי יוסי.

מקשה הגמרא: לֵימָא – האם נאמר שמַתְנִיתִין – שמשנתינו דְּלֹא כְּרַבִּי יוֹסֵי, דְּאִי – שאם היא כְּרַבִּי יוֹסֵי, הָא אָמַר לענין מנה שלישי שאם בֵּן שרק המנה השלישי יהיה מונח עד שיבא אליהו מַה הַפְסִיד הָרַמַּאי, אֶלָּא הַכֹּל יְהֵא מוּנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ. וגם בשנים אוחזים בטלית יש להניח את הטלית בבית דין כדי שהרמאי יפסיד. שואלת הגמרא: אֶלָּא מַאי, נעמיד את המשנה כְּרַבָּנָן, הלא בֵּיוָן דְּאָמְרֵי רַבָּנָן במנה שלישי שֶׁהַשְּׁאָר – המנה השלישי, יְהֵא מוּנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ, הָא נַמִי – גם הטלית כְּשְׁאָר דָּמֵי – היא דומה למנה השלישי, דְּסָפֵיקָא הִיא – שהרי יש ספק של מי היא, והיה ראוי שתהא מונחת עד שיבא אליהו. משיבה הגמרא: הַאי מַאי – מהי טענתך, אִי אָמְרַתְּ בְּשִׁלְמָא רַבָּנָן – אם תאמר שמשנתינו כרבנן, יש ליישב את המשנה שֶׁהָתָם – ששם במנה שלישי דְּוַדַּאי הַאי מָנֶה – מנה זה דְּחַד מֵינַייְהוּ הוּא – שייך רק לאחד מהם, לכן אָמְרֵי רַבָּנָן שיְהֵא מוּנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ, אבל הָכָא – כאן דְּאִיבָּא לְמֵימַר – שאפשר לומר דְּתַרְוַיְיהוּ הוּא – שהטלית של שניהם כגון שהם הגבידו אותה ביחד, אָמְרֵי רַבָּנָן פָּלְגֵי בְּשְׁבוּעָה – שיחלוקו בשבועה. אֶלָּא אִי אָמְרַתְּ – אלא אם תאמר שמשנתינו כרַבִּי יוֹסֵי הִיא, קשה, הַשְׁתָּא – הלא קל וחומר הוא, וּמַה הָתָם – שם במנה שלישי דִּבְוַדַּאי אִיבָּא – מגיע מָנֶה לְמַר – לאחד, וְאִיבָּא – ומגיע מָנֶה לְמַר – לשני, וְאָמַר רַבִּי יוֹסֵי שהכל יְהֵא מוּנָּח עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ, הָכָא – כאן דְּאִיבָּא לְמֵימַר – שאפשר לומר שהטלית דְּחַד מֵינַייְהוּ הוּא – שייכת רק לאחד מהם, לֹא כָּל שֶׁכֵּן שתהא מונחת עד שיבא אליהו.

הגמרא מיישבת את משנתינו בשיטת רבי יוסי: אֲפִילּוּ תֵּימָא – גם אם תאמר שמשנתינו כרַבִּי יוֹסֵי, יש לחלק שהָתָם – שם במנה שלישי דַּאי אִיכָּא – יש רַמַּאי, ולכן קונס אותו רבי יוסי, אבל הָכָא – כאן בטלית, מִי יֵימַר דְּאִיבָּא רַמַּאי – מנין שיש רמאי, אֵימָא תַּרְוַיְיהוּ – הלא אפשר לומר ששניהם בַּהֲדֵי הֲדָדֵי אַגְּבְהוּהּ – הגביהוה ביחד, וכל אחד סבור שהוא הגביה קודם לחבירו. אִי נַמִי – חילוק נוסף, הָתָם – שם במנה שלישי, קָנִים לֵיהּ – קונס רַבִּי יוֹסֵי לְרַמַּאי כִּי הֵיכִי דְּלוֹדֵי – כדי שיודה על האמת, אבל הָכָא – כאן בטלית, מַאי פְּסֵידָא אִית לֵיהּ דְּלוֹדֵי – מה יפסיד הרמאי אם נניח את הטלית עד שיבא אליהו, הלא הטלית אינה שלו.

הגמרא מקשה על החילוק השני: תִּינַח – סברא זו נכונה רק בְּמְצִיאָה, שאכן הרמאי לא יפסיד, אבל בְּמָקָּח וּמִמְכָּר מַאי אִיכָּא לְמֵימַר – מה יש לחלק, הלא מדובר ששניהם נתנו מעות למוכר, ואם הכל יהיה מונח, בודאי הרמאי יפסיד. מסכמת הגמרא: אֶלָּא מְחַוְורְתָּא – ברור שיש לתרץ כְּדְשָׁנִין מֵעִיקָּרָא – כמו שתירצנו בחילוק הראשון, שבמנה שלישי יש ודאי רמאי ובטלית אין ודאי רמאי.

הגמרא דנה בענין חכמים ורבי יוסי החולקים במנה שלישי, מה תהיה שיטתם בחנוני על פנקסו. מקשה הגמרא: בֵּין לְרַבָּנָן וּבֵין לְרַבִּי יוֹסֵי, הָתָם – שם לגַבֵּי חֶנְוָנִי עַל פִּנְקָסוֹ שהחנוני טוען שנתן מעות לפועל והפועל טוען שלא קיבל, דְּקָתָנֵי שׁוֹמֵעַ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל מבעל הבית וְזֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל מבעל הבית, מַאי שָׁנָא – במה שונה המקרה שם דְּלֹא אַמְרִינַן – שלא אומרים נַפֵּיהּ לְמָמוֹנָא – נוציא את הממון מִבַּעַל הַבַּיִת וְיֵהֵא מוּנָּח בבית דין עַד שֶׁיָּבֹא אֵלִיָּהוּ, הָכָא – שהרי בְּוַדַּאי אִיכָּא רַמַּאי. מתרצת הגמרא: אָמְרֵי, הָתָם – שם בחנוני, הֵיינוּ טַעֲמָא – זהו הטעם שהוא נוטל מבעל הבית בשבועה, כיון דְּאָמַר לֵיהּ חֶנְוָנִי לְבַעַל הַבַּיִת, אֲנָא שְׁלִיחוּתָא דִּידָךְ קָא עָבְדִינָא – אני עשיתי את שליחותך לתת לפועל מעות, מַאי אִית לִי גַּבֵּי שָׁכִיר – איזה ענין יש לי בערעורו של הפועל, כלומר דבריו אינם מקובלים עלי, וְאַף עַל גַּב דְּקָא מְשַׁתְּבַע לִי – שהוא נשבע שלא קיבל, לֹא מְהֵימַן לִי בִּשְׁבוּעָה – איני מאמינו בשבועה כיון שלדעתי הוא רשע, אֶתְּ הֵאֱמַנְתִּיהּ – אתה הוא זה שהאמנת לו דְּלֹא אָמְרַתְּ לִי בְּסַהֲדֵי הָב לֵיהּ – שלא אמרת לי לתת לו בפני עדים, ומדוע יהא הכסף מונח ואפסיד. וְשָׁכִיר נַמִי – וגם הפועל אָמַר לֵיהּ לְבַעַל הַבַּיִת, אֲנָא עָבְדִי עֲבִידְתָּא נַפְשָׁךְ – אני עבדתי את עבודתי אצלך ולא קיבלתי תשלום עליה, מַאי אִית לִי גַּבֵּי חֶנְוָנִי – איזה ענין יש לי בטענת החנוני, כלומר לא מקובלים עלי דבריו, וְאַף עַל גַּב דְּמִשְׁתַּבַּע לִי – ואפילו שהוא נשבע שנתן לי, לֹא מְהֵימַן לִי – הוא לא נאמן עלי. הֵלְכָךְ תַּרְוַיְיהוּ מִשְׁתַּבְּעִי וְשָׁקְלֵי – ולכן שניהם נשבעים ונוטלים מִבַּעַל הַבַּיִת:

הגמרא עוסקת במקרה שיש עדים שמעידים על חלק מהתביעה, האם חייב שבועת מודה במקצת: תָּנֵי – שנה רַבִּי חִיָּיא, האומר לחבירו מָנֶה לִי בְּיָדְךָ שאתה חייב לי, וְהָלָה אוֹמֵר אֵין לְךָ בְּיָדִי כְּלוּם, וְהָעֵדִים מְעִידִים אוֹתוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוב של חֲמִשִּׁים וּזוּז, נוֹתֵן לוֹ חֲמִשִּׁים וּזוּז, וְיִשָּׁבַע עַל הַשְּׁאָר שאינו חייב אותו, כשם שהיה נשבע אם הוּא עצמו היה מודה בחמישים. משום שֶׁלֹּא יתכן שתְּהֵא הוֹדָאַת פִּיו גְּדוֹלָה יותר מֵהַעֲדַאת עֵדִים, ודבר זה נלמד מִקַּל וָחוֹמֶר כמבואר להלן. וְתָנָא תּוּנָּא – והתנא במשנתינו מסייע לדברי, שאמר שָׁנַיִם אוֹחֲזִין בְּטַלִּית זֶה אוֹמֵר אֲנִי מְצָאתִיהָ וְכוּ', זה ישבע שאין לו בה פחות מחציה וזה ישבע שאין לו בה פחות מחציה. וְהָא הָכָא – והרי כאן במשנה כֵּיוָן דְּתָפְסִי – שכל אחד מהם מוחזק בחצי טלית, אֲנַן סַהֲדֵי – כאילו אנו עדים דְּהַאי דְּתָפְסִי הַאי – שמה שזה מוחזק בו, דִּידֵיהּ – שלו הוּא, וּמַאי דְּתָפְסִי הַאי – וכן מה שהשני מוחזק בו, דִּידֵיהּ – שלו הוּא, וְקָתָנֵי שכל אחד מהם יִשָּׁבַע, וה'אנן סהדי' שהוא כמו עדים שמעידים שחצי טלית שלו מחייב אותם להשבע, ומוכח שהעדאת עדים על חצי מהתביעה מחייבת שבועת מודה במקצת. שואלת הגמרא: מַאי שְׁנָא תְּהֵא הוֹדָאַת פִּיו גְּדוֹלָה מֵהַעֲדַאת עֵדִים, מִקַּל וָחוֹמֶר, כלומר, מה ההוה אמינא לומר שהודאת פיו גדולה מהעדאת עדים, עד שהוצרך רבי חייא ללמוד מקל וחומר להיפך. משיבה הגמרא: שֶׁלֹּא תֹּאמַר שרק בהוֹדָאַת פִּיו הוּא דְּרָמְיָא רַחֲמָנָא – הטילה התורה שְׁבוּעָה עָלֶיהָ, כְּרַבָּה, דְּאָמַר רַבָּה, מִפְּנֵי מָה אָמְרָה תּוֹרָה מוֹדֶה מִקְצָת הַמַּעֲנָה יִשָּׁבַע ואילו כופר הכל פטור משבועה, ועוד, מדוע אין מאמינים למודה במקצת שאומר אמת, ולא פטרה אותו התורה כשם שפטרה משיב אבידה כיון שהיה יכול לכפור הכל. ומבאר רבה, כופר הכל פטור משבועה כיון שֶׁחֻזְקָה שאֵין אָדָם מֵעִיז פָּנָיו בִּפְנֵי בַּעַל חוֹבוֹ לשקר לו שאינו חייב לו כלום, משום שעשה לו טובה שהלוהו, ואם הוא כפר בכל, מסתמא אינו חייב לו. וְהַאי – וזה שמודה במקצת הטענה, בְּכוּלֵּיהּ קָעֵי דְּנִכְפְּרֵיהּ – היה רוצה לכפור בכל, וְהָא דְּלֹא כָּפְרֵיהּ – והסיבה שלא כפר היא מִשּׁוּם דְּאֵין אָדָם מֵעִיז פָּנָיו בפני בעל חובו, ולכן אין להחשיבו כמשיב אבידה בזה שלא כפר הכל.

ומה שהתורה מחייבת מודה במקצת להשבע, כלומר שיש חשד שהוא משקר, ואם כן קשה שכשם שאינו חושש מגזל כך אינו חושש משבועת שקר. משום שאינו חשוד על גזילת ממון, **וְהַאי דְּבָכוּלֵּיהּ בָּעֵי דְּלוֹדֵי לֵיהּ** – והוא היה רוצה להודות בכל הסכום, **וְהַאי דְּלָא אוֹדֵי** – והסיבה שהוא לא הודה היא מפני שאין בידו לפרוע את כל המעות, ולכן **אִשְׁתַּמּוּטֵי הוּא דְּקָא מִישְׁתַּמֵּט מִינֵּיהּ** – הוא משתמט מהמלוה, **וְכָתַב**, אני אכפור בחלק מהסכום **עַד דְּהָווּ לִי זוּזֵי** – עד שיהיו לי מעות **וּפָרַעְנָא לֵיהּ** – ואפרע הכל למלוה. **וְאָמַר רַחֲמָנָא, רְמֵי** – הטל **שְׁבוּעָה עֲלֵיהּ** – עליו **כִּי הֵיכִי דְּלוֹדֵי לֵיהּ בְּכוּלֵּיהּ** – כדי שיודה בכל. וכל זה במודה במקצת שאין פוסלים אותו משבועה, מאחר שהוא רק משתמט, **אֲבָל כשיש הַעֲדָאַת עֵדִים** שהוא חייב חלק מהסכום שדורש התובע, והוא כופר בכל, **דְּלֵיכָּא לְמֵימַר הָכִי** – שאי אפשר לומר שהוא משתמט שהרי הוא כופר בכל, **אֵימָא** – אולי נאמר **שלא** מחייבים אותו שבועה כיון שכשם שהוא חשוד על הממון כך הוא חשוד על השבועה, **קָא מַשְׁמַע לָן** שאף על פי כן עדים מחייבים שבועת מודה במקצת, ולמד זאת מקַל וָחוֹמֶר.

הגמרא מבארת כיצד נלמד הקל וחומר: **וּמַאי קַל וָחוֹמֶר, וּמָה פִּיו שֶׁאֵין מְחַיְּבוֹ מָמוֹן** בהודאתו וכפי שיבואר להלן, אף על פי כן כשהוא מודה במקצת, **פִּיו מְחַיְּבוֹ שְׁבוּעָה** על שאר התביעה, **עֵדִים שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ מָמוֹן** האם **אֵינוֹ** דִּין שאם הם מעידים על מקצת התביעה **שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ שְׁבוּעָה** על שאר התביעה. מקשה הגמרא: **וְכִי פִּיו אֵין מְחַיְּבוֹ מָמוֹן, וְהָא** – והלא **הוֹדָאַת בַּעַל דִּין, כְּמֵאָה עֵדִים דָּמֵי** – היא דומה, ואינו יכול לחזור בו. מתרצת הגמרא: **מַאי** – מה שאמרנו שפיו אינו מחייבו **מָמוֹן**, הכוונה **לְקָנְסָ**, כגון חצי נזק של שור תם, או כפל וארבעה וחמשה בגנב, שאינו מתחייב בהם בהודאת פיו. וכך הוא הקל וחומר, **וּמָה פִּיו שֶׁאֵין מְחַיְּבוֹ קְנָסָ, מְחַיְּבוֹ שְׁבוּעָה** של מודה במקצת, **עֵדִים שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ קְנָסָ**, האם **אֵינוֹ** דִּין שאם מעידים על מקצת התביעה **שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ שְׁבוּעָה** על השאר.

הגמרא דנה האם כח העדים גדול יותר מהודאת פיו. מקשה הגמרא: **מָה לְּפִיו שֶׁכֵּן מְחַיְּבוֹ קָרְבָּן** – שאם הודה שעבר עבירה שחייבים עליה קרבן, חלה עליו חובה להביאו, אפילו אם יש עדים שלא עבר עבירה זו, **תֹּאמַר בְּעֵדִים** שאם מעידים באדם שעבר עבירה שיש עליה קרבן, והוא מכחיש ואומר לא עברתי, **שֶׁאֵין הם מְחַיְּבִין אוֹתוֹ קָרְבָּן**. מתרצת הגמרא: **הָא לֹא קַשְׁיָא** – זו אינה קושיא, כיון **שרַבִּי חִיָּיא בְּרַבִּי מֵאִיר סְבִירָא לֵיהּ**, המעידים על אדם שעבר עבירה שיש עליה קרבן, **מְחַיְּבִין אוֹתוֹ** גם אם הוא מכחיש, **דְּאָמַר** שעֵדים המעידים על אדם שעבר עבירה שיש עליה קרבן, **מְחַיְּבִין אוֹתוֹ** קָרְבָּן, גם אם הוא מכחיש אותם, ודין זה למדו רבי מאיר מִקַּל וָחוֹמֶר, **דְּתַנְיָן** (כריתות יא:), **אָמְרוּ לוֹ שְׁנַיִם אָכַלְתָּ חֵלֶב** בשוגג ועליך להביא חטאת, **וְהוּא אוֹמֵר לֹא אָכַלְתִּי, רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב** אותו להביא קרבן, **וַחֲכָמִים פּוֹטְרִים** אותו מלהביא קרבן, כיון שמאמינים לו שלא אכל חלב. **אָמַר רַבִּי מֵאִיר**, יש ללמוד בקל וחומר שחייב להביא קרבן, שהרי **אִם הֶכְּיאוּהוּ שְׁנַיִם** [–שני עדים] **לִידֵי מִיתָה חֲמוּרָה**, כגון שמעידים עליו שעבר עבירה שיש עליה מיתה, וכי אפשר לומר שלא **יְכִיאוּהוּ לִידֵי חִיּוּב קָרְבָּן חַטָּאת**. **אָמְרוּ לוֹ** חכמים, יש להאמין לאדם זה שלא אכל חלב, משום שיש לו מיגו, **מָה אִם יָרְצָה לוֹמַר מֵזִיד הָיִיתִי, יִפָּטֵר**, כלומר שאם הוא משקר, היה יכול לפטור את עצמו בטענה נוחה יותר, שאכלתי את החלב במזיד, ומה שאמרתי שלא אכלתי, התכוונתי שלא אכלתי בשוגג אלא במזיד, ולכן יש להאמינו גם כשאומר לא אכלתי.

הגמרא דוחה את הקל וחומר של רבי חייא באופנים אחרים: **אֶלָּא מַה לְּפִיו שֶׁכֵּן מְחַיְּבוֹ אָשָׁם** אם הודה שעבר עבירה שיש עליה קרבן אשם, אבל עדים אין בכוחם לחייב אדם בקרבן אשם, כמבואר במשנה (שבועות מט.). דוחה הגמרא: **אָשָׁם חַיֵּינוּ קָרְבָּן**, ואמרנו לעיל שרבי חייא סובר כרבי מאיר שעדים מחייבים קרבן.

דחיה נוספת: **אֶלָּא מַה לְּפִיו שֶׁכֵּן מְחַיְּבוֹ חוֹמֶשׁ** אם כפר בממון שנתבע עליו ונשבע, ואחר כך הודה שנשבע לשקר, שעליו להביא אשם ולשלם חומש מהממון שנשבע עליו, אבל עדים אינם מחייבים את החוטא בתשלום חומש אם הוא מכחיש אותם. דוחה הגמרא: **הָא לֹא קַשְׁיָא** – זו אינה קושיא כיון **שרַבִּי חִיָּיא בְּרַבִּי מֵאִיר סְבִירָא לֵיהּ, וּכִי הֵיכִי דְּמְחַיֵּיב לֵיהּ** – וכשם שרבי מאיר מחייב קָרְבָּן על ידי עדות של עדים אף אם האדם שמעידים עליו מכחיש, ולומד זאת מִקַּל וָחוֹמֶר כפי שהתבאר לעיל, כך הוא גם **מְחַיֵּיב לֵיהּ חוֹמֶשׁ** מֵאותו קַל וָחוֹמֶר, שאם הביאוהו שנים לידי מיתה החמורה ודאי שיביאוהו לידי חומש הקל.

דחיה נוספת: **אֶלָּא מַה לְּפִיו שֶׁכֵּן אֵינוֹ בְּהַכְחָשָׁה וּבַהֲזָמָה** – שאם הודה שחייב ממון לחבירו ועדים מכחישים אותו, אין מתחשבים בעדים אלא בהודאת פיו, **תֹּאמַר בְּעֵדִים שֶׁשָּׁנָן בְּהַכְחָשָׁה וּבַהֲזָמָה** – שאם יעידו על הלואה ביום פלוני, ויבואו עדים אחרים ויכחישו אותם ויעידו שלא היתה הלואה באותו זמן, או שיזימו אותם ויאמרו שבאותו יום העדים היו במקום אחר ולא ראו את ההלואה, אין הנדון מתחייב על פיהם. מיישבת הגמרא: **אֶלָּא אַתְיָא** – יש ללמוד את הקל וחומר **מֵעֵד אֶחָד**. וכך הוא הלימוד, **וּמָה עֵד אֶחָד שֶׁאֵין מְחַיְּבוֹ מָמוֹן** – שאם אדם תובע את חבירו ממון והנתבע מכחיש, והעד מעיד שהנתבע חייב, אין הנתבע חייב ממון, ואף על פי כן **מְחַיְּבוֹ שְׁבוּעָה** להכחיש את עדותו, **שני עֵדִים שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ מָמוֹן**, האם **אֵינוֹ** דִּין שאם הם מעידים על מקצת התביעה **שֶׁמְּחַיְּבִין אוֹתוֹ שְׁבוּעָה** של מודה במקצת על שאר התביעה.

הגמרא דוחה את הקל וחומר מעד אחד: **מַה לְּעֵד אֶחָד שֶׁכֵּן עַל מַה שֶּׁהוּא** – [העד] **מֵעִיד, הוּא** – [הנתבע] **נִשְׁבָּע**, אבל אין בכוחו של העד לחייב את הנתבע להשבע על מה שלא העיד,

---

ב"ה. נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א

לשלוח לאנ"ש שי' בכל מרחבי תבל

לקראת ראש־השנה, ה'תשכ"ו

לשנה טובה תכתבו ותחתמו.

מנחם שניאורסאהן